

DUCHOVNÍ POUČENÍ A ÚTĚCHA

„Kdo však prorokuje, mluví k lidem pro jejich duchovní poučení a útěchu“
(1Kor 14, 3)

Prostá katecheze čerpající ze zkušenosti Pravoslavné církve

ČTVRTLETNÍK ŽENSKÉHO PRAVOSLAVNÉHO MONASTÝRU SVATÝCH ANDĚLŮ
AFIDNAI ATTIKA ŘECKO
Roč. 1, č.1 • Září - Listopad 2012

✠ OBSAH

Text A : 1. září

*Počátek Nového
církevního roku*

Text B : Bohorodička zasvěcuje
do theologie a katecheze

*Tajemství svaté Eucharis-
tie*

Text C : Ke svátku Povýšení
svatého kříže (14. září)

*Kdy a kde činíme znamení
kříže*

Text D : Veliký užitek milodarů
„Chudý anděl“

Text F : Milodary přinášejí
úlevu duším zesnulých

*„Vysvobodila jsi mne
z pekla“*

Text G : Potrat - skutek
nenáviděný Bohem a jeho
tragické následky

*Boží milosrdenství
„uhání“ hříšníka*

1. září

Počátek Nového církevního roku

Požehnej nám Indictio*

Nového roku,

ó Ty Věkovitý a pro lidstvo Nový.

Naše svatá Pravoslavná církev dnes slaví počátek Nového církevního roku. V Mineji pro měsíc září se nachází speciální služba určená pro tento svátek.

Její součástí jsou také modlitby svatých patriarchů konstantinopolských Athanasia (1289-1203) a Filothea (1353-1355, 1364-1376).

• **Můžeme** uvést tři důvody tohoto svátku:

a. Počátek Nového roku. Letní sklizní dochází k naplnění a vyvrcholení celého roku. V září začíná nová zemědělská sezóna, znovu se zasévá, abychom později sklidili novou úrodu. Jedná se tedy o začátek Nového roku.

• **Také** ve starozákonním období na první den sedmého židovského měsíce (počátek září) připadala slavnost odpočinku a den trubení. (Lv 23, 24-25; Nu 29, 1-6).

b. Díkůvzdání a prosby. V tento den Církev vzdává Bohu díky za jeho péči o stvoření a modlí se k Hospodinu za příznivé povětrnostní

podmínky, za dešť, za příznivý vítr a za dobrou úrodu. Prosí, „aby se Bůh smiloval a požehnal Nový rok“.

c. Kristův příchod do synagogy. Dnes se také vzpomíná událost vejítí Krista do synagogy v Nazaretu (je zachovaná do dnešních dnů), kde četl z Izajášova proroctví a promluvil k lidem. Tehdy Kristus přečetl pasáž, kde prorok mluví jménem Spasitele: „*Duch*

Hospodinův jest nade mnou (nad Kristem Spasitelem); proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych vyhlásil rok milosti Hospodinovy.“ (Lk 4,19).

• **Tento** svátek nám dnes připomíná, že celé stvoření se připravuje na příchod nové epochy - nového roku, že Kristus je Stvořitel světa a času, který se vtělil, aby v Sobě vše zahrnul a obnovil.

Dnes pravoslavní křesťané na celém světě oslavují Trojičního Boha, dárce všeho dobra, který vše stvořil a vše udržuje při životě a který v každé době zahrnuje celé stvoření svojí nesmírnou milostí.

Jeden z Trojice, náš Pán Ježíš Kristus, nám otevírá dveře Nového roku, stvoření času uvádí do Církve přírodu a čas a nás volá k tomu, abychom znovu prohloubili vědomí o našem určení. Jsme povoláni k tomu, abychom se stali chrámy Svaté Trojice,

(*) **Indictio**: Ohlášení, dekret či vyhláška římského císaře o dani, která byla vybírána pro pokrytí vojenských nákladů. Daň se platila každý rok před začátkem zimy po dobu 15 let. Termín *Indictio* označoval jak celý cyklus 15 let, tak i každý jednotlivý rok této periody.

• Počátek *Indictio* = počátek každého roku z patnáctiletého cyklu = dříve to byl počátek Nového občanského roku = v Pravoslavné církvi je to dodnes počátek církevního roku.

■ **Stojí za** povšimnutí, že i poté, co byl počátek občanského roku nakonec určen na 1. ledna, Církev nepovažovala za nutné přenést na tento datum

Тропарь Индикта. . гласъ В

Всея твари Содетелю, времена и лета во Своей власти положивый, благослови венецъ лета благости Твоя Господи, сохраняя въ мире Православныхъ Царей, и градъ Твой, молитвами Богородицы, и спаси ны.

Кондак. гласъ Д

Вознесыйся на Крестъ волею.

Въ вышнихъ живый Христе Царю, всехъ видимыхъ и невидимыхъ Творче и Зиждителю, Иже дни и нощи, времена и лета сотворивый, благослови ныне венецъ лета, соблюди и сохрани въ мире православныхъ Христиановъ, и градъ и люди Твоя, Многомилостиве.

Величание.

Безначальный Трисолнечный Царю, наблюдая надъ течениемъ временъ и летъ, благослови кругъ нового периода, подаваяи всемъ Свои щедрые благодеяния.

účastníky Božího života a tak na základě milosti věčnými obyvateli Nové Země a Nových Nebes posledních časů.

Biskup Kyprián orejský

fo Успен Крестин

také počátek církevního roku. Naopak zůstala při kalendářní praxi používané od 4. stol a nadále slavila počátek Nového roku 1. září. Církev si totiž byla vědoma, že má svůj vlastní církevní rok s vlastním počátkem (1. září), že má svůj vlastní církevní kalendář nerozlučně spojený s cyklem církevních svátků.

■ **Tímto** způsobem je pochopitelnější, proč přijetí nového, či gregoriánského, občanského kalendáře bylo církevně nepatřičné. Ovšem tak či onak to bylo nesprávné, protože to bylo realizováno v širším rámci ekumenismu.

**Bohorodička zasvěcuje
do theologie a katecheze**

Tajemství svaté Eucharistie*

Vzemi Alamanů** žil kněz jménem Pelagios, který se od ostatních odlišoval svoji velikou úctou k Bohorodičce. Dábel na něj žárlil a zaséval do jeho srdce myšlenky malověrnosti o svatém přijímání. Často přemýšlel: „Jak je možné, aby se chléb a víno proměnily v Tělo a Krev Krista?“ Tyto špatné myšlenky mu způsobovaly veliké trápení, ale nikdy se neodvážil s někým se o nich poradit. A proto se obrátil k samotné Bohorodičce a požádal ji o pomoc.

Jednou při svaté Liturgii, chvíli po tom, co dochází k proměnění, se zničeho nic z diskosu ztratil proměněný chléb. Pelagios, ať se díval, jak se díval, nikde ho nenašel.

Tehdy zvolal vystrašeně: „Ach Bohorodice vím, že kvůli mé malověrnosti a pochybnostem se přede mnou skryl Kristus, abych já nehodný Ho nemohl přijímat. Avšak ty Ho můžeš poprosit, aby mi odpustil.“

A tehdy vidí před sebou přeslavnou Královnu, jak ve své

náruči drží Boží Dítě a praví mu: „Toto Dítě je Stvořitel světa, Syn a Slovo Boží, dokonalý Bůh a dokonalý člověk. Zemřel na kříži pro spásu světa a byl vzkříšen. Je to Ten stejný, který každý den podivuhodným a tajemným způsobem sestupuje na zem podobě chleba a vína. Pro velikou lásku k lidem a pro posvěcení jejich duší jim daruje sám sebe. Neměj strach a dotkni se Ho, abys měl jistotu, že jde o skutečné vidění, že jde o skutečné tělo z masa a kostí tak, jak jsem Ho porodila. Stejně tak se to děje i s chlebem a vínem, když sloužíš svatou Liturgii. Protože však člověk nemůže jíst syrové maso a pít krev, Všemohoucí přináší sám sebe podobě chleba a vína tak, aby Ho každý mohl přijímat

s velikou radostí a touhou. Přijmi Ho tedy i ty s vírou a zbožností, protože každý kdo Ho přijímá hodným způsobem, získává podíl na jeho Boží slávě.”

Po těchto slovech Bohorodička položila Dítě na oltář a poté, co se Mu s úctou poklonila, zmizela. Tehdy kněz s velikou bází a radostí vzal Boží Dítě do svých rukou, objal Jej a mohl se tak ujistit, že to bylo skutečně živé dítě se skutečným tělem. Poté Ho položil na oltář, padl na zem a se slzami se vroucně pomodlil:

“Věřím Pane a vyznávám, že

ty jsi v pravdě Syn Boží, který se narodil od vždy jsoucí Panny Marie. Děkuji za milost, které jsem já nehodný dnes byl učiněn hodným a prosím Tě o odpuštění mé nevěry. A teď, prosím Tě, dej, abych Tě mohl přijmout nikoliv jako Dítě, ale jako chléb.”

Když se tímto způsobem s vírou pomodlil, povstal, uviděl před sebou proměněný chléb jako před tím. S velikou radostí z něj pojedl a po celý svůj život pokračoval ve sloužení svatých Tajin s velikou zbožností.

(*) Pramen: Θαύματα καὶ Ἀποκαλύψεις ἀπὸ τῆ Θεῖα Λειτουργίας, ἐκδόσεις Ἱ.Μ. Παρακλήτου 1997, str. 46-48.

(**) Alamani: Německý kmen, který se objevuje ve 2. stol. V 10. stol. se jim podařilo založit alamanské knížectví, které se však v 11. stol. rozpadlo.

Ke svátku Povýšení svatého kříže (14. září)

Kdy a kde činíme znamení kříže

Ze starých dob:

Zeny před tím, než daly chléb do pece, přežehnaly ho znamením kříže.

- Hospodáři na čelní straně domu vyrývali kříž.

- Řemeslníci křížem zdobili své výrobky.
- Vojáci, se pokřížovali, než šli do boje.

Od dávných dob až do dneška:

V *případě* nemoci věřící po zapálení kadidla bere květiny, kterými byl v kostele ozdoben kříž na svátek Povýšení a které se tento den v kostele rozdávají věřícím, a přežehná se jimi ve tvaru kříže a je uzdraven.

- Miska, ve které bude zaděláno těsto na prosfory, se žehná znamením kříže.

- Vedle těsta se položí bazalka, kterou byl ozdoben kříž na svátek Povýšení. Pokud je tak činěno s vírou, těsto kyne bez kvasnic.

- Matky žehnají znamením kříže své děti:

- když se chystají ke spánku, žehnají jejich polštář
- když v noci pláčou
- když je chválí
- když zívají
- před jídlem
- před pitím (pohnou sklenicí do kříže)

- před oblékáním

- když se vztekají

- Zedníci umísťují veliký dřevěný kříž na střechu stavby.

- Sportovci se křížují před zápasem a po vítězství.

- Žehnáme se znamením kříže při každé náhlé a nebezpečné situaci jako je bouře, blesk, zemětřesení, střelba atd.

- Na svátek Theofanie házíme kříž do moře, do řek, do jezer, do nádrží s vodou, aby se vody posvětily.

- Umísťujeme kříž jako ochranu do lodí, aut, letadel atd.

- Každý rok na jaře si pastevci nechají sloužit malé svěcení vody a pak křížem kropí svá stáda děkující Bohu, že je ochránil od různých nebezpečí zimy a prosíce, aby je požehnal.

- Na vrata od ohrad umísťují dřevěné kříže.

- Nemocným zvířatům dávají pít svěcenou vodu.

- Před dojením a po dojení třikrát přežehnávají dojačku znamením kříže. Třikrát se sami pokřížují děkující Bohu za jeho dary.

- Mniši dělají znamení kříže při každé práci. Každý uzlíček na jejich čotkách je udělán z devíti křížů.

- Kněží znamením kříže pečeti každý svůj liturgický úkon.

- Když je období bez dešťů kněz bere kříž a spolu s lidem jdou procesím na pole.

- Berou si sebou také deštníky, protože obvykle po procesi prší. Tak to dělali dříve.

- Mnozí křesťané se při východu z domu pokřížují, aby je kříž ochraňoval tam, kam mají namířeno. A při návratu proto, aby poděkovali.

„Chudý anděl“ *

Svatý Řehoř Veliký, papež římský, žil v 6. stol. Předtím, než usedl na biskupský trůn v Římě, založil na Monte Coeli klášter, zasvěcený svatému apoštolu Ondřejovi. Po dlouhou dobu tam žil jako igumen velice strohým a asketickým životem.

* * *

Jednoho dne ke dveřím kláštera dorazil chudáš požádat o almužnu. Svatý Řehoř mu dal šest mincí. Chudáš se po chvíli vrátil a žádal znovu. Světec mu dal dalších šest mincí. To stejné se opakovalo i potřetí. Tehdy však již svatý Řehoř, nemajíc co by mu dal, ochotně mu daroval stříbrný talíř z majetku kláštera.

Kláštérní pravidla zakazovala něco podobného, ale soucitné srdce světcovo nemělo sílu nechat odejít naléhajícího prosebníka s prázdnýma rukama.

Stejně se choval i později, když se stal římským papežem. Jednou poslal pro dvanáct chudých, aby s ním pojedli. Při jídle si světec všiml (a viděl to pouze on) že tam s nimi byl i třináctý pozvaný. Odlišoval se však od ostatních. V jeho tváři se odrážela jakási výjimečná vznešenost duše. Na konci ho pozval k sobě a zeptal se ho. Kdo jsi a jak jsi sem přišel?

Odpověděl mu: Jsem Anděl Páně. Byl jsem to já, kdo byl tehdy před léty k tobě Bohem poslán požádat o almužnu a dal jsi mi ten stříbrný talíř. Hospodin mě poslal, abych vyzkoušel tvoje milosrdenství. Proto tě povýšil na biskupa. Dostal jsem od Boha příkaz být od té doby neustále u tebe a ochraňovat tě.

(*) Pramen: Ἐμφανίσεις καὶ θαύματα τῶν Ἀγγέλων, ἐκδόσεις Ἱ.Μ. Παρακλήτου 1995, str. 157-158.

„Vysvobodila jsi mne z pekla“ *

Před několika desetiletími v jedné vesnici na západním Peloponésu žila Bohem velice pozeňnaná žena, paní Kateřina. Přestože byla úplně negramotná, byla Boží milostí velice osvěcený člověk. Měla neochvějně pevnou a živou víru podobnou té, se kterou se první křesťané beze strachu nechávali pro Krista uvrhnout i do ohně raději, než aby svoji víru zapřeli. A proto se i v jejím životě naplnila Kristova slova: „Věříte-li, dostanete všechno, oč budete v modlitbě prosit.“ (Mt 21, 22).

* * *

Když v červnu zčernalo nebe a schylovalo se k dešti, vesničané běželi za paní Kateřinou, aby se pomodlila, ať neprší. Posečená úroda byla nachystaná na hromadách a čekalo se na vymlácení obilí. Pokud by pršelo, úroda by byla zničena. Paní Kateřina si stoupala před ikonu Krista, pomodlila

se a mračna se protrhala a zmizela!

Když někdo onemocněl, běžel za paní Kateřinou, aby ho přezehnala znamením kříže a pomodlila se. Pokud měl nemocný víru, zázrak se stal. Nikdy však nepřijala peníze, ani dary. Cokoliv dělala, dělala nezištně, prostě a s přirozenou pokorou. Její smýšlení bylo čisté, neposkvrněné a bez pýchy. A proto také tento Boží dar neztratila po celý svůj krásný život.

* * *

Jednou místní kněz, ohromený silou a účinností jejích modliteb, si ji pozval k sobě a zeptal se jí: „Kateřino, jak se modlíš před ikonou Krista?“

A ona s celou svojí prostotou odpověděla: „Drahý otče, jak víš, neumím číst. Říkám jednu modlitbu, kterou mě naučila moje babička:

„Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh.“

Kněz byl velice překvapený, když uslyšel první

verš Janova evangelia. Když se přesvědčil

o bezelstnosti její duše a o prostotě a hloubce její víry, řekl jí: „Modli se dítě moje, modli se, jak se modlíš.“

* * *

Když roku 1941 přišla hrozná doba německé okupace, Řekové byli odsouzeni k hladovění a lidé umírali hlady, duševní velikost paní Kateřiny se ukázala ještě jasněji. Po svém zesnulém manželovi zdělila na tu dobu poměrně značný majetek. Její manžel ho zdědil po svém otci Alexiovi. Doma měli pšenici o váze 1000 okades (jednotka hmotnosti 1282 gr.) a dva velké sudy s olivovým olejem. Paní Kateřina vzala hluboký talíř, naplnila ho a začala rozdělovat chudým a štědře rozdávat. Když jí děkovali, říkala jim. „*Mně neděkujte. Ta pšenice je z majetku mého tchána pana Alexiho. Říkejte: „Bůh ať se smiluje nad*

panem Alexim.“

Když rozdala kolem 500 okades, viděla ve snu svého tchána, o kterém říkali, že ač majetný, byl lakomý. Viděla ho jako odsouzeného, vlasy měl dlouhé až na zem a vypadal velice špatně. Vzala nůžky, ustrihla mu vlasy a dala ho do pořádku. Tvář zesnulého jakoby se naplnila světlem. Obrátil se k ní a řekl ji s ulehčením. „*Kateřino, Bůh ti žehnej! Ach, dítě moje, svými milodary jsi mě vytáhla z pekla!*“

* * *

O výše uvedeném jsem se dozvěděl od syna paní Kateřiny a jeho ženy, když jsme se s nimi setkali na pouti letos po Pasše (2009).

• **Je to** další potvrzení toho, že ti, kteří dávají chudým a nuzným, přinášejí ulehčení duším zesnulých, podobně jako modlitby Církve a příbuzných.

(*) Pramen: Ἐκφράσεις τοῦ Πνευματικοῦ Κόσμου, ἐκδόσεις Δωρίδα 2009, str.103-106.

Boží milosrdenství „uhání“ hříšníka *

Před 40 lety na poloostrově Chalkidiki žila jedna rodina. Byli poměrně dobře zabezpečeni a měli dvě děti, 7 a 15 let. Když matka otěhotněla potřetí, chtěla jít za každou cenu na potrat. Bez ohledu na prudký nesouhlas manžela trvala na svém a potají svůj záměr uskutečnila.

„Bůh nás krutě potrestá,“ řekl ji tehdy manžel. „Jaký Bůh, prosím tě,“ zareagovala na to manželka. „Jestli Bůh existuje, ať přijde teď...“.

Zhruba měsíc na to její manžel onemocněl. Jednu neděli matka vzala svého staršího syna, nasedli na traktor a jeli na pole. Po cestě měli nehodu, traktor se převrátil a syn zemřel. Chápete jaké zoufalství, jaká bolest, jaký nesnesitelný smutek, beznaděj a pocit viny padají na matku, když se cítí zodpovědná za smrt svého dítěte.

* * *

Po nějaké době znovu přišla do jiného stavu a znovu naléhala na potrat. Teď byl však již manžel neoblomný a zastavil ji přímo před nemocnicí v Soluni. Vyhrožoval jí rozvodem, pokud to udělá. Matka tak byla proti své vůli nucena si dítě ponechat.

Ovšem pro svůj egoismus a umíněnost, kvůli tomu, že si nedokázala prosadit svou a asi také kvůli tomu, aby „naštvala“ svého manžela, proklela nedávno počaté dítě. A víte, co řekla? „Ať se nestihne dožít pěti let.“

Přesto všechno se narodil krásný a roztomilý chlapeček. Čím více rostl, tím více byl roztomilejší, plný požehnání a velice vnímavý a chytrý, dokonce již jako nemluvně. Všichni z něj byli u vytržení a nejvíce samozřejmě jeho matka.

* * *

Po nějaké době onemocnělo její druhé dítě - dcera akutní leukemií. Poslední dny prožila ve státní nemocnici v Soluni. Bylo období Velkého půstu pátek večer. Z vedlejšího pokoje byl slyšet z rádia přenos z kostela, kde četli Akathist k Bohorodičce. Matka plakala a v jednu chvíli plná slz a beznaděje se otočila k ikoně Bohorodičky, která byla zavěšená nad postelí její dcery. A jak zvedala hlavu, aby ji poprosila, vidí z ničeho nic velkou černou postavu, která jí říká: „Breč si jak chceš, zbytečně se však

namáháš a prosíš. I toto tvé dítě zemře a také to, co jsi mi zasvětila a darovala. Vezmu si ho v den, kdy dovrší pět let, přesně tak, jak si mi ho zaslíbila.“

Jakmile to uslyšela - nikdo z ostatních nic neviděl - omdlela. Když ji přivedli k sobě, vypověděla vše přesně tak, jak to slyšela. V ranních hodinách následujícího dne její dcera zemřela. Její žal a bolest byly tak velké, že dostala nervový šok a musela zůstat několik dní v nemocnici. Po nějaké době, když se vrátila domů, se jí zdál ohromující sen. (Přestože se nemáme zabývat sny a příkládat jim nějaký význam, tento sen byl výjimkou.) Vidí své dvě zesnulé děti, staršího syna a mladší dceru v oslňujícím světle, v nádherném prostředí, v Ráji. A slyší, jak ji říkají: „Neplač maminko! Nám je dobře a pro nic na světě se nechceme vrátit do světa, kde vy žijete, který je tak plný bolesti, soužení a zla, tak špinavý a prohnílý. Vy jako naši rodiče se samozřejmě kvůli nám trápíte. Ovšem my zde žijeme v radosti a blaženosti, spolu s anděly,

cherubíny a serafíny. Ty však maminko musíš dávat pozor na Michálka (tak se jmenoval její nejmladší syn). Dej na něj pozor, protože jsi ho zaslíbila tomu Černému, tomu Zlému. Vzpomínáš, jak jsi mu ho darovala? Na jeho páté narozeniny musíte být v Jeruzalémě. Jeďte tam a zeptejte se, kde najdete asketu jménem otec Prodromos. V den, kdy bude Michálkovi pět, musíte být blízko něj.“

Onoho dne začal zápas plný modliteb, svatých Liturgií, neklidu a nejistoty zápas o to, aby matka nepřišla i o své třetí dítě.

Přicházíme k létu 1968, kdy malý Michal dovršuje pátý rok svého života. Utrápení rodiče se vydávají na cestu do Jeruzaléma.

Po mnoha nesnázích nakonec skutečně nacházejí otce Prodroma. Nebylo to vůbec jednoduché, protože v té době se Izrael, Jordánsko a Egypt nacházely ve válečném stavu. Cestování v té oblasti bylo velice nebezpečné a zvláště pak směrem na Sinaj. Nakonec se jim však za pomoci jeruzalémského patriarchátu a diplomatické služby podařilo projet a setkat se s otcem Pro-

dromem.

Na den Michalových pátých narozenin, 12. srpna, byl otec Prodromos domluven s okolními askety, že budou jeden po druhém, každý ve svém skitu sloužit svatou Liturgií. On sám vzal ornát diákona, přivázel jím chlapce k oltáři a sloužil svatou Liturgií. Rodiče a zvláště pak nešťastnou maminku nechal klečet před ikonostasem, před ikonou Bohorodičky a číst bez přestávky Akathist. Kolem poledního se jim zdálo jako by přišlo veliké zemětřesení, setmělo se kolem nich a bylo slyšet, jak démoni křičí, řvou a přibližují se, aby si vzali malého Michala.

Podobný případ je zaznamenán také v životopisu otce Sávy Duchovníka z Hory Athos, který pomohl jednomu mnichovi, který měl být předán démonovi. Pouze s tím rozdílem, že v našem případě démoni nemohli nic dělat. Neboť jak otec dítěte, tak i otec Prodromos viděli, jak Bohorodička svým závojem přikrývá malého Michala přivázaného k oltáři. A tak byl Michálek nakonec zachráněn.

Bohorodička nenechala modlitby, svaté Liturgie, neustále opakované Akathisty

a matčiny slzy bez odezvy a dítě ochránila.

Rodiče pod vlivem setkání s otcem Prodromem a záchrany svého syna zcela změnili způsob života a začali žít duchovně. Michal se stal mnichem a při postřihu přijal jméno Prodromos na památku askety otce Prodroma, který již zesnul. A před měsícem se stal diákonem v jednom klášteře na Hoře Athos.

(*) Pramen: Οί Αναβαθμοί στην ἐν Χριστῷ Πορεία, Πρωτοπρεσβ. Στεφάνου Κ. Αναγνωστόπουλου, ἐκδόσεις Ἱ. Ἡ. Τὸ Γενέθιο τῆς Θεοτόκου, Σεργούδα Δωρίδος 2011, str.107.

• **Adresa:** Klášter Svatých Andělů, 145 65 Agios Stefanos, P.O.Box 51891, Řecko • **e-mail:** mhangels@otenet.gr • **tel:** (+30) 22950 22582 • **fax:** (+30) 22950 22582 • **Vychází v osmi jazycích:** angličtině, češtině, francouzštině, gruzinštině, italštině, ruštině, řečtině a švédštině • **Distribuce zdarma** • **S požehnáním a dohledem biskupa Kypriána orejského, zastupujícího předsedy Posvátného synodu v ohrazení.**